

Hagfors, Robert

Working Paper

Luxembourg Income Study: Mikrotason Tulonjakotutkimusta European Sydamessa

LIS Working Paper Series, No. 31

Provided in Cooperation with:

Luxembourg Income Study (LIS)

Suggested Citation: Hagfors, Robert (1989) : Luxembourg Income Study: Mikrotason Tulonjakotutkimusta European Sydamessa, LIS Working Paper Series, No. 31, Luxembourg Income Study (LIS), Luxembourg

This Version is available at:

<https://hdl.handle.net/10419/160703>

Standard-Nutzungsbedingungen:

Die Dokumente auf EconStor dürfen zu eigenen wissenschaftlichen Zwecken und zum Privatgebrauch gespeichert und kopiert werden.

Sie dürfen die Dokumente nicht für öffentliche oder kommerzielle Zwecke vervielfältigen, öffentlich ausstellen, öffentlich zugänglich machen, vertreiben oder anderweitig nutzen.

Sofern die Verfasser die Dokumente unter Open-Content-Lizenzen (insbesondere CC-Lizenzen) zur Verfügung gestellt haben sollten, gelten abweichend von diesen Nutzungsbedingungen die in der dort genannten Lizenz gewährten Nutzungsrechte.

Terms of use:

Documents in EconStor may be saved and copied for your personal and scholarly purposes.

You are not to copy documents for public or commercial purposes, to exhibit the documents publicly, to make them publicly available on the internet, or to distribute or otherwise use the documents in public.

If the documents have been made available under an Open Content Licence (especially Creative Commons Licences), you may exercise further usage rights as specified in the indicated licence.

Luxembourg Income Study Working Paper Series

Working Paper No. 31

Luxembourg Income Study: Mikrotason
Tulonjakotutkimusta European Sydamessa

Robert Hagfors

January 1989

(scanned copy)

Luxembourg Income Study (LIS), asbl

ETLA

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS
THE RESEARCH INSTITUTE OF THE FINNISH ECONOMY

ERIPAINOS **No 127**
REPRINT

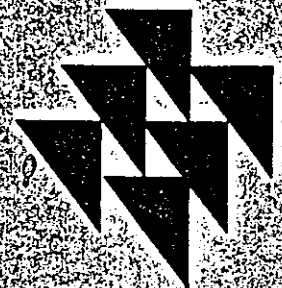
Robert Hagfors

LUXEMBOURG INCOME STUDY (LIS):
mikrotason tulonjakotutkimusta Euroopan sydämessä

Eripainos:

Kansantaloudellinen aikakauskirja
1989: 1, 87 - 93

ISSN 0358-5875

Luxembourg Income Study (LIS): mikrotason tulonjakotutkimusta Euroopan sydämessä

ROBERT HAGFORS

Suomessa on pienemmät tuloerot kuin Yhdysvalloissa. Vai onko? Ruotsissa ja Norjassa lapsiperheiden tuki on toteutettu eri tavalla kuin Saksan liittotasavallassa tai Kanadassa. Miten ja kenelle tuki kohdistuu? Ovatko miesten ja naisten väliset tuloerot samaa suuruusluokkaa Ranskassa ja Australiassa? Pureeko sosiaalipolitiikka ja jos, niin ketä, miten ja millä hinnalla eri maissa? Euroopan integraatio ja erot sosiaaliturvajärjestelmissä!

Mielenkiintoisia, mutta vaikeita kysymyksiä. Lienee selvää, että mainitunlaiset kansainväliset vertailut aggregaattitasolla tehtynä osoittautuvat liian karkeiksi tehtiin ne sitten per capita tai vaikka ostovoimapariteeteilla korjattuna. Eri maiden väestöt poikkeavat toisistaan ikä- ja sukupuolirakenteeltaan ja siten myös kotitalousrakenteeltaan. Tarvitaan siis kotitalouskohtaista aineistoa. Toistaiseksi ongelma on ollut siinä, että mikäli riittävän pitkälle disaggregoitua aineistoa on ollut saatavilla eri maista, käytetyt käsitteet ovat yleensä poikenneet toisistaan ja lisäksi erillään olevat sijaintipaikat ovat vaikeuttaneet yhteensovitusta.

Tilanne on ilahduttavasti korjautumassa. Luxemburgissa on toiminnassa tietopankki, jossa on yhdistetty useiden eri valtioiden kotitalouksien tulonmuodostusta koskevaa aineistoa yhtenäisin käsittein. Tämä aineisto on nyt myös suomalaisten tutkijoiden käytettävissä.

Seuraavassa on tarkoitus luoda yleisluonteinen kuvaus mainitusta datapankista, sen taustasta, sisällöstä sekä käyttämisestä. Lisäksi kerrotaan hieman aiheeseen liittyvästä koulutustoiminnasta. Erityisesti toivotaan, että artikkeli omalta osaltaan lisää suomalaisten tutkijoiden mielenkiintoa LIS-datapankin käyttöä kohtaan.

1. Taustaa

Huhtikuussa vuonna 1983 Luxemburgin hallitus päätti ryhtyä tukemaan kokeilua, jossa oli tarkoitus koohta yhteen paikkaan mahdollisimman kattavia, tulcja ja taloudellista hyvinvointia koskevia mikrotason tietoja. Paikaksi valittiin Walferdangessa Luxemburgissa sijaitseva tutkimuslaitos C.E.P.S. (Center for the Study of Population, Poverty and Public Policy). Luxemburgin prinssi Henrin entisessä linnassa prof. *Gaston Schaberin* johtamassa laitoksessa tehtävä työ on suuntautunut toisaalta kotimaisiin ja toisaalta kansainvälisiin vertaileviin tutkimuksiin.

Kotimaisista kolmesta pääprojektista ensimmäinen on keskittynyt työllisyys- ja työvoimakysymyksiin. Aineistona käytetään pääasiassa Luxemburgin valtion sosiaaliturvarekisterin tietoja. Kahdessa muussa kotimaisessa päätutkimuksessa tutkitaan yrityksiä ja kotitalouksia. Aineistona ovat yrityksistä ja kotitalouksista muodostetut paneelit, joita täydennetään vuosittain.

Kansainvälisissä vertailututkimuksissa on laitoksen resursseja panostettu esim. kotitalouksien sosioekonomista asemaa kuvaavien paneeliaineistojen konstruointiin. Tähän työhön osallistuu useita teollisuusmaita, joissa paneelien kerääminen on jo aloitettu. Keskuspaikkana tulee toimimaan C.E.P.S. Laitoksessa tehdään myös suppeampia alueita koskevaa vertailevaa tutkimusta eräistä Luxemburgin, Belgian, Ranskan, Saksan ja Hollannin maakunnista. Esimerkkinä Luxemburgin, Sarren, Lorrainen, Liegen ja Ruhrin teräsalueet. Tutkimukset tähtäävät pääasiassa alueellisten rakennemuutosten dynaamisten vaikutusten selvittämiseen.

Erityisesti kansainvälisten tulonjakovertai-

lujen tekemistä varten eräänä C.E.P.S. jaostona toimii edellä mainittu kokeilu, vuonna 1983 käynnistetty Luxembourg Income Study (LIS) projekti. Projektin johtajana toimii prof. *Timothy Smeeding* (Vanderbilt University) ja tutkimusjohtajana prof. *Lee Rainwater* (Harvard University). Teknisen henkilökunnan ytimen muodostavat tekninen johtaja *John Coder* sekä *Caroline de Tombeur*. Projektin lähtökohta oli muodostaa tietopankki, joka sisältäisi useista maista kerättyjä tuloja ja taloudellista hyvinvointia kuvaavia tietoja sellaisessa muodossa, että tutkija voi suorittaa vertailuja yhtenäisin käsittein sekä pystyy vaivattomasti laajentamaan omaa tarkasteluyksikköään esim. kotitaloudesta erilaisiin väestöryhmiin tai muuttamaan tulokäsitetään erilaisia normeerauksia ja painotuksia käyttämällä.

Tietopankki on vähitellen laajentunut ja jäsenvaltioiden määrä kasvanut. Periaatteessa tietopankkiin liittymiselle ei ole asetettu muita rajoitteita kuin riittävän korkeat tekniset vaatimukset täyttävä aineisto. Luxembourg Income Study on epävirallinen eri maiden tiedeyhteisöjen ylläpitämä projekti. Taulukossa

1 on esitetty ne maat, jotka ovat tällä hetkellä jäseninä LIS-projektissa. Maittaiset taustajärjestöt on myös esitetty taulukossa 1. Toiminnan rahoitus nojaa apuraha- ja jäsenmaksuperiaatteelle.

Poikkileikkausaineistoja kerätään eri maissa eri aikoina. Tästä johtuen tietopankki tavallaan elää ja uudistuu koko ajan. Vuonna 1986 LIS-projektissa olivat mukana seuraavat 7 maata: Englanti, Israel, Kanada, Norja, Ruotsi, Saksan Liittotasavalta ja Yhdysvallat. Taulukosta 1 on nähtävissä vuosi, jolloin tällä hetkellä voimassa olevat sopimukset on tehty ja aika jonka ne kattavat. Siten esim. Yhdysvallat on tällä hetkellä vahvistanut osallistumisensa vuosiksi 1989—91 tukeaan National Science Foundation. Sosialistisista maista on jäsenenä Puola, joka on saanut hankittua rahoituksen Fordin säätiöltä Yhdysvalloista.

On todennäköistä, että käytännön syistä tulleisuudessa tullaan harkitsemaan datapankin paisuttamisen mielekkyyttä. Toistaiseksi kuitenkin useiden maiden kanssa on käynnissä aktiivinen vanhojen sopimusten uusiminen ja uusien jäsenmaiden liittymisjärjestelyjen toteuttaminen. Liittymisvaiheessa olevat maat

Taulukko 1. Nykyiset jäsenmaat.

Maa	Sopimusvuosi	Ajaksi (vuosia)	Taustajärjestö
Australia	1987	5	Australian Bureau of Statistics; Social Welfare Research Centre, University of South Wales
Englanti	1988	5	Economic & Social Research Council
Hollanti	1988	1	Social & Cultural Planning Bureau
Israel	1988	5	National Insurance Institute
Kanada	1986	5	Social Sciences and Humanities Research Council
Luxembourg	1985	5	Office of President of Government
Puola	1988	2	Ford Foundation, U.S.A.
Ranska	1987	5	Centre d'Etude Des Revenues et des Couts
Ruotsi	1987	5	Swedish Social Sciences and Humanities Research Council
Saksan lt.	1987	4	Deutsche Forschungsgemeinschaft
Yhdysvallat	1988	4	Sloan Foundation; U.S. Bureau of the Census (1988); U.S. National Science Foundation (1989—91)

on esitetty taulukossa 2. Jäsenmaiden tai liittyviksi aikovien intressipiirien edustajat koontuvat säännöllisesti Walferdangessa suunnittelemassa LIS-projektin toimintaa ja kehittämistä.

Taulukon 2 maista Hollanti, Norja ja Ranska ovat entisiä jäsenmaita. Näistä Ranska ei toistaiseksi ole saanut toimitetuksi omaa aineistoaan tietopankkiin. Suomen osalta taustajärjestönä toimii Suomen Akatemia. Käytännön ongelmallinen järjestelytyö on langennut luonnostaan Tilastokeskukselle, jonka tuottama Kotitaloustiedustelu-1985 edustaisi suomalaista kontribuutiota LIS-tietopankkiin. Tilastokeskuksessa kotitaloustiedustelua joudutaan muokkaamaan käsitteistöltään LIS-aineistoa vastaavaksi. Tiedot kotitalouksien me-

nojen rakenteesta sekä hyödykevarannoista jäävät pois, sillä LIS-tietopankki ei sisällä kullustietoja.

2. Datapankki ja sen sisältö

LIS-tietopankin varsinaiset tiedostot on tallennettu Luxemburgin valtion keskustietokoneille. Aineistojen suojaukseen on kiinnitetty erityistä huomiota. Käyttö tapahtuu C.E.P.S.-instituutin teknisestä yksiköstä tiukkojen kontrolliporttien kautta. Ulkopuolisten ei ole mahdollista päästä perusaineistoihin käsiin, joka onkin ollut yleensä edellytyksenä jäsenmaiden perusaineiston luovutukselle.

LIS-tietopankissa oli viime vuoden lopulla

Taulukko 2. Maat, joiden kanssa järjestelyt ovat käynnissä.

Maa	Sopimusvuosi	Ajaksi (vuosia)	Taustajärjestö
Hollanti	1989	5	Dutch Science Foundation
Irlanti	1989	5	Economics & Social Research Council
Italia	1989	5	Bank of Italy
Norja	1989	5	Central Statistical Office
Ranska	1989	5	INSEE
Suomi	1989	4	Suomen Akatemia

Taulukko 3. »Ensimmäisen aallon» (1979—83) aineisto:

Maa	Vuosi	Otoskoko	Peitto-% väestöstä	Nimi
Australia	1981—2	17 000	97.5	Income and Housing Survey
Englanti	1979	6 800	96.5	Family Expenditure Survey
Hollanti	1983	4 833	99.2	Survey of Income and Program Users
Israel	1979	2 300	89.0	Family Expenditure Survey
Kanada	1981	37 900	97.5	Survey of Consumer Finances
Norja	1979	10 400	98.5	Norwegian Tax Files
Ruotsi	1981	9 600	98.0	Swedish Income Distribution Survey
Saksan It	1981	2 800	91.5	Transfer Survey
Sveitsi	1982	7 036	95.5	Income and Wealth Survey
Yhdysvallat	1979	65 000	97.5	Current Population Survey

käyttökunnossa 10 maan aineistot. Nämä on kerätty vuosilta 1979—83 ja ne muodostavat »ensimmäisen aallon» aineiston. Ranskan (1982) ja Puolan (1986) aineistot tullaan liittämään tämän vuoden puoliväliin mennessä. Taulukossa 3 on esitetty maat sekä vuodet joilta tiedot on kerätty. Lisäksi esitetään otoskoko, joka tarkoittaa kyselyyn tai haastattelun osallistuneiden kotitalouksien määrää ja tältä pohjalta arvioitua kattavuutta kokonaisväestöstä. Taulukossa on myös maakohtaisen aineiston nimi.

Maittaisissa aineistoissa on taulukon 3 mukaan havaittavissa eroja väestöpeitossa. Tämä johtuu osittain taustalla olevista otannan poimintakehikoista. Australian, Kanadan, Saksan, Ruotsin ja Yhdysvaltojen aineistot on poimittu väestölaskentojen ja väestörekistereiden pohjalta. Hollannin otoskehikko on puhelin- ja telerekisteri kun taas Israelissa, Sveitsissä ja Englannissa poiminta on suoritettu vaalirekistereistä. Norjan aineiston taustalla on verorekisteri. Suomen vuoden 1985 Kotitaloustiedustelun otoskehikkona on käytetty väestön keskusrekisteriä. Taulukkoa 3 vastaava otoskoko on Suomessa 8 200. Tilastokeskuksen kotitaloustiedustelussa ei ole mukana laitospöytä eikä asunnottomia. Nämä puuttuvat myös Australian, Kanadan, Hollannin, Norjan, Ruotsin ja Yhdysvaltojen aineistoista, joissa myös eräät etniset ryhmät kuten eskimot, lappalaiset jne. saattavat olla aliedustettuna.

Israelin aineistossa eivät ole mukana alle 2 000 asukkaan taajamat, eivät myöskään kibbutsin asukkaat eikä vierastyövoima. Sveitsin aineistossa ovat mukana maassa pysyvästi asuvat ulkomaalaiset. Saksan aineistossa eivät ole mukana kotitaloudet, joiden päämies on siirtolainen. Sekä taustaltaan että sisällöltään otokset poikkeavat siis toisistaan, mikä tietenkin tulee ottaa huomioon vertailuja tehtäessä. Eri maiden aineistot poikkeavat toisistaan jonkin verran muuttujasisältönsä suhteen, johtuen esim. tarkoituksesta jota varten aineisto on kerätty. LIS-tietopankissa onkin noudatettu käytäntöä, jonka mukaan aina kun jokin muuttuja sisältyy kaikkiin maittisiin aineistoihin, se on myös pyritty

muodostamaan yhtenäisiä periaatteita soveltaen.

Muuttujat LIS-tietopankissa voidaan jakaa karkeasti kolmeen pääryhmään:

- tulomuuttujat,
- demografiset muuttujat ja
- muuttujien kombinaatiot.

Tulomuuttujat sisältävät työ- ja omaisuustulojen sekä maksettujen ja saatujen tulonsiirtojen eriä normaalin käytettävissä olevan tulon muodostamiskäytännön mukaisesti. Maksetut tulonsiirrot käsittävät pääasiassa välittömän verotuksen. Työnantajan suorittamia maksuja ei löydy kaikkien maiden aineistoista. Saatut tulonsiirrot on saatavilla kohtalaisen yksityiskohtaisella luokituksella. Maittaiset erot sosiaaliturvassa tulevat näiden muuttujien yhteydessä selvästi esille, joten on oltaava varovainen vertailuissa. Kaikkiaan suoraan käytettäviä tulomuuttujia on yli 40.

Kotitalouksien tai perheiden (jollainen valinta on mahdollista tehdä) taustamuuttujia on myös nelisenkymmentä. Päämiehen iän, kotitalouden koon ja rakenteen mukaan voidaan luokitella sangen monipuolisesti. LIS-tietopankissa on aviopuolison asemaa koskevaa tietoa valmiina enemmän kuin suomalaisessa kotitaloustiedustelussa. Muuten luokittelut on tehty tutulla tavalla, kuten esim. kotitalouden elinvaiheittain.

Analyysien nopeuttamiseksi tietopankissa on muodostettu valmiita muuttujia, joita muuten joutuisi aggregoimaan yksittäisistä eristä. Tällaisia ovat esim. käytettävissä olevat tulot, jotka siis ovat nyt vertailukelpoisia maittain, bruttotulot, tuotannontekijätulot, sosiaaliset tulonsiirrot jne. Käytössä on myös kotitalouskohtaiset ekvivalenssiskaalat, Yhdysvaltojen köyhyysrajat sekä näiden avulla muodostettuja tulomuuttujia. Tutkija voi esim. soveltaa vaivatta Yhdysvaltojen ekvivalenttia köyhyysrajaa johonkin muuhun LIS-maahan maittaisia ostovoimapariteettilukuja käyttämällä.

Tällä hetkellä LIS-projektissa on käynnissä päivitystyö, jolla on tarkoitus saada käyttökuntoon »toisen aallon aineistot» vuosilta 1985—87 kuluvan vuoden loppupuolella.

Edellä lueteltujen maiden lisäksi mukaan on suunniteltu saatavan Belgian, Italian, Irlannin, Luxemburgin ja Suomen tiedostot. Lähivuosien potentiaalisia jäseniä ovat Espanja, Japani, Tanska, Unkari ja Uusi Seelanti. 1985—87 tiedostot tulevat sisältämään aikaisempaa yksityiskohtaisempia tietoja työttömyydestä, eläkkeistä, ansiotuloista jne. Myöskin yksilötason tiedot tulevat monipuolisemmiksi. Tutkija voi aloittaa esim. kohorttianaalyysejä, sillä myös 1979—83 aineisto tulee olemaan edelleen käytettävissä.

3. Käyttö

Yksittäisillä tutkijoilla on periaatteessa kolme mahdollisuutta LIS-tietopankin käyttöön:

- Käyttämällä yliopistojen ja tutkimuslaitosten välistä EARN-tietoliikenneverkkoa.
- Postitse.
- Vieraillemalla paikan päällä.

EARN (European Academic & Research Network) on Eurooppalaisten yliopistojen, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten välinen tietoliikenneverkko. Yhdysvalloissa ja Kanadassa vastaavat verkot ovat nimeltään BITNET ja NETNORTH. EARN-verkon kautta voi olla yhteydessä Yhdysvaltoihin ja Kanadaan, sillä EARN, BITNET ja NETNORTH muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Verkon kautta voi lähettää sanomia, tiedostoja, jotka voivat sisältää ohjelmia, havaintoaineistoja, dokumentteja tai pikasanomia suoraan vastaanottajan päätteelle.

Käytettäessä kansainvälistä EARN-yhteyttä tutkija tekee ensiksi valmiiksi ohjelman jonka hän aikoo ajaa LIS-aineistolla. Tämän jälkeen hän lähettää ohjelmätiedoston tekniseen yksikköön C.E.P.S. -instituuttiin. LIS-henkilökunta ajaa tämän jälkeen ohjelman ja lähettää tulostuksen samaa EARN-kanavaa pitkin takaisin tutkijalle. Yksittäinen tutkija ei siten missään vaiheessa pääse kontaktiin perusaineiston sisältävän tietokoneen kanssa. Aina-kin Helsingin yliopiston VAX:in kautta EARN viestintä toimii. Apuohjelmana Helsingin yliopiston laskentakeskuksen VAX:ko-

neella EARN-verkkoa käytettäessä on JNET.

EARN-verkon kautta lähetetyt ohjelmat tulisi laatia SPSSX-ohjelmistoa käyttäen. Tällä ohjelmapaketilla pystytään helposti tuottamaan erilaisia aineistonkuvauksia, kuten perustunnuslukuja ja histogrammeja sekä suorittamaan ristiintaulukointeja, transformatioita, aineistojen yhdistelyjä, regressioanalyysijä, varianssi- ja faktorianalyysijä, käyttämään ei-parametrisia menetelmiä jne. Ohjelmat tulisi testata etukäteen. Tätä varten on mahdollista saada erillinen koeotos ($N = 200$) jolla testaukset voi tehdä. LIS-tekninen henkilökunta ei periaatteessa ryhdy ohjelmia korjaamaan, vaan lähettää takaisin vain virheilmoituksen. LIS-harjoitteludisketit toimivat myös mikrolle tarkoitettussa SPSSPC-paketissa, mutta varsinaiset testit on tehtävä mainframe-tasolla. SPSSX-ohjelma on ainakin Helsingin yliopiston VAX-koneella.

Toinen kommunikointitapa on postittaa ohjelmat Luxemburgiin. Tällöinkin ohjelmat tulisi olla testattu ja SPSSX-muodossa disketillä. Henkilökunta postittaa sitten tulostusdisketin takaisin.

Kolmas mahdollisuus on matkustaa Walferdangeen, jossa C.E.P.S. voi tarjota majoituksen ja jossa tutkija voi aloittaa tietopankin käytön ja SPSSX-ohjelmien laadinnan teknisen henkilökunnan opastuksella. Kullekin jäsenmaalle on varattu n. 10 päivää henkilökunnan ajankäytöstä. Jäsenmaiden yksittäisille tutkijoille ei LIS-tietopankin käytöstä aiheudu pieniä viestintämenoja lukuunottamatta mainittavia kustannuksia.

LIS-tietopankin avulla tehdyt kansainväliset vertailut tulevat lisääntymään nopeasti. Tällä hetkellä aineistoon kohdistuvia ohjelmointitehtäviä saapuu Luxemburgiin EARN/BITNET-verkolla noin 250 kuukaudessa, joi- nakin päivinä 35—40. Luxemburgista lähtee kuukausittain noin 400 000 EARN/BITNET-riviä tulostuksia. Tutkimustuloksia julkaistaan kirjoina, aikakauskirja-artikkeleina ja muina julkaisuina lukuisia vuosittain ympäri maapallon. Esimerkkeinä aihepiireistä on liitteenä luettelo LIS/CEPS-working papereista. Ensi elokuussa Lahnsteinissa Saksassa pidettävässä IARIW:in konferenssissa on kak-

si istuntoa, jotka perustuvat pääosin LIS-projektiin:

- Cross National Comparisons of Income Distribution (organisoijana Timothy Smeeding) sekä
- Recent Trends in Poverty (organisoijana Aldi Hagedaars).

Suomen asemaa LIS-maiden joukossa on jo hieman tunnusteltu (*Uusitalo* 1988). Tulevaisuudessa LIS-tietopankki saattaa osoittautua välillisesti erääksi tehokkaaksi Suomi-tietouden levittäjäksi. Rohkenemme olettaa, että välittyvä tieto on valtaosaltaan positiivista.

4. Summer Workshop heinäkuussa

Vaikka Luxemburgissa toimii noin 140 kansainvälistä pankkia, siellä ei ole omaa yliopistoa. Opiskelu suoritetaan yleensä naapurimaiden tasokkaimmissa yliopistoissa, joista siten palataan kotimaahan töihin. Walferdangessa on kuitenkin katsottu aiheelliseksi kiinnittää huomiota tutkijoiden koulutukseen. LIS-projekti ja C.E.P.S. ovat tehneet mahdolliseksi järjestää eri maista oleville tulonjakoon ja siihen liittyvien aiheiden tutkijoille kokouksia ja seminaareja yhteisten teemojen ympärille.

Eriyisen keskeisessä asemassa on ensi kesänä 16.—28. heinäkuuta toisen kerran järjestettävä »*Summer Workshop (School of Advanced Studies in Public Policy at LIS)*». Tämä soveltuu tasoltaan ehkä jatko-opintoja suorittavalle, lisenssiaattityötä valmistelevalle tai väitöskirjaa suunnittelevalle tutkijalle, jolla on järjestäjien toivomusten mukaan kokemusta SPSSX-ohjelman käytöstä sekä suurten aineistojen käsittelystä. Tavoitteena on, että osanottajat tulisivat jatkamaan workshopin jälkeen tutkimustyötä LIS-datapankkia käyttämällä.

Ohjelma jakautuu siten, että noin puolet ajasta on luentoja. Osallistujien omille tutkimuksille ja niiden esittelylle sekä LIS-datapankkiin perehtymiselle ja sen käytön aloittamiselle on varattu loput ajasta. Kurssikielenä on englanti.

Luentojen aihepiirit vaihtelevat luennoitsijoiden mukaan, mutta ainakin seuraavia aiheita käsitellään: vertaileva sosiaalipolitiikan tutkimus, verotuksen ja tulonsiirtojen vaikutus tuloeroihin ja köyhyyteen, rotukysymykseen liittyvät ongelmat, eri sosiaaliryhmien väliset tuloerot, sosiaali-indikaattorit, tulot ja elinvaihe, työmarkkina-analyysit, miesten ja naisten asema työmarkkinoilla ja kotitalouksien tulonmuodostuksessa jne. Jotkut luennot ovat painottuneet sosiologiseen suuntaan, kun taas joissakin lähestymistapa on tiukan taloustieteellistilastomatematiikkaa.

Luennoitsijat ovat huippuluokkaa: Lee Rainwater, Timothy Smeeding sekä Gaston Schaber toimivat workshopin johdossa. Muita luennoitsijoita ovat *Anthony Atkinson, Frank Cowell, Geoffrey Stephenson, Stephen Jenkins, Shelley Phipps, Michael O'Higgins, Aldi Hagedaars, Guenther Schmaus, Greg Duncan, John Coder, Richard Hauser, Serge Allegrezza, Paul Dickens, Pierre Hausmann, Krzysztof Starzec* ja *Peter Saunders*. Kurssimaksu on \$950 ja kurssin osanottajilla on mahdollisuus jäädä työskentelemään instituuttiin viikoksi omalla kustannuksellaan.

Workshopiin valitaan 20—25 osanottajaa. Etusija annetaan jäsenmaiden hakijoille. Tilaa on ainakin yhdelle suomalaiselle. Viime kesän ensimmäisen workshopin 26 osanottajasta yli puolet oli ekonomisteja, mutta mukana oli myös sosiaalipolitiikkoja, sosiologeja sekä psykologeja. Noin puolet oli suorittanut tohtorintutkimuksen. Maittainen jakauma näytti seuraavalta:

Maa	Osallistujia
Australia	1
Belgia	1
Englanti	1
Hollanti	1
Italia	2
Japani	1
Kanada	2
Puola	1
Ruotsi	2
Saksan It	4
Suomi	1
Yhdysvallat	9

Ensikesän workshopista kiinnostuneita tutkijoita pyydetään lisäinformaation saamiseksi

ottamaan yhteyttä mahdollisimman pian al-
lekirjoittaneeseen osoitteessa: *Elinkeinoelä-
män tutkimuslaitos (ETLA), Lönnrotinkatu
4 B, 00120 Helsinki, puh. 601 322.*

Kirjallisuus

*Buhmann B., Rainwater L., Schmaus G., ja
Smeeding T., 1988, »LIS User's Guide», LIS-
CEPS Working Paper N:o 7.*

*Korhonen, Markku (1987): SPSS-X-OPAS versio
1.0, Helsingin yliopiston laskentakeskus, Ope-
tusmonisteita N:o 8.*

LIS-Newsletter (1988): Vol. 1, N:o 1.

*Uusitalo, Hannu (1988): Muuttuva tulonjako, Ti-
lastokeskuksen tutkimuksia N:o 148.*

Liite

Luettelo LIS-CEPS työpapereista:

Numero

1. *An Introduction to LIS*, July 1985, (Smeeding, Schmaus, Allegreza)
2. *Poverty in Major Industrialized Countries*, July 1985, (Smeeding, Rainwater, Rein, Hauser, Schaber)
3. *Income Distribution and Redistribution*, July 1985, (O'Higgins, Stephenson and Schmaus)
4. *Age and Income in Contemporary Society*, July 1985, (Hedström and Ringen)
5. *Comparative Economic Status of the Retired and Nonretired Elderly*, July 1985, (Achdut and Tamir)
6. *The Comparative Economic Well-Being of One Parent Families*, December 1985, (Hauser and Fisher)
7. *LIS User's Guide*, April 1988, (Buhmann, Rainwater, Schmaus and Smeeding)
8. *Economic Status of the Young and Old in six Countries*, April 1988, (Smeeding, Torrey and Rein)
9. *An International Perspective on the Income and Poverty Status of the U.S. Aged: Lessons from the Luxembourg Income Study and the International Database on Aging*, December 1986, (Smeeding and Torrey)
10. *The Role of Public Sector Transfers and Income Taxes: An International Comparison*, June 1987, (Aguilar and Gustafsson)
11. *Alterssicherung im Internationalen Vergleich. Zur Einkommensstruktur und Versorgungssituation alterer Haushalte*, May 1987, (Koh)

12. *The Luxembourg Income Study: The Use of Telecommunications in Comparative Social Research*, October 1987, (Rainwater, Smeeding)
13. *Improving the LIS Income Measure: Towards Microdata Estimates of the Size Distribution of Cash and Noncash Income in Eight Countries*, October 1987, (Buhmann, Hagenaars et al.)
14. *Cross National Analyses of Social Policy: Resources, Value and Challenge*, October 1987, (Smeeding)
15. *Selected Nonmonetary Types of Income in the Federal Republic of Germany: Macro Economic and Distributional effects*
16. *Equivalence Scales, Well-Being, Inequality and Poverty: Sensitivity Estimates Across Ten Countries Using the Luxembourg Income Study (LIS) Database*, 1988, (Buhmann, Rainwater, Schmaus, Smeeding)
17. *The Children of Poverty: The Evidence from LIS on Comparative Income Support Policies*
18. *Distribution of Cash and Noncash Income in the Netherlands*
19. *Inequalities in the Economic Well-Being of Children and Adults in Ten Nations*, July 1988, (Rainwater)
20. *Comparative Analysis of Pension Systems and Income Security Systems for the Elderly*, October 1988, (Hauser)
21. *Poverty, Affluence and the Income Costs of Children: Cross National Evidence from the Luxembourg Income Study (LIS)*, August 1988, (Smeeding)
22. *Earnings Functions Under Test: Evidence from Five Countries*, October 1988, (Wagner)
23. *An International comparison of the Rates of Return to Human Capital*, October 1988, (Wagner and Lorenz)
24. *Generations and the Distribution of Well-Being and Poverty: Cross National Evidence for Europe, Scandinavia and Colonies*, November 1988, (Smeeding)
25. *Measuring Gender Differences in Wage Distributions for Five Countries*, December 1988, (Phipps)

Työpapereita voi tilata hintaan \$ 3.00 ensimmäiseltä ja \$ 2.00 lisäkappaleelta osoitteesta:

LIS Technical Team
c/o CEPS
Case Postale 65
L-7201 Walferdange
LUXEMBOURG